

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
(повна назва інституту/факультету)

Кафедра економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування
(повна назва кафедри)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Олександра КАРІНЦЕВА
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
(бакалавр / магістр)

зі спеціальності 051 Економіка,
(код та назва)

освітньо-професійної програми Економіка і бізнес
(освітньо-професійної / освітньо-наукової) (назва програми)

на тему: Оцінка беззбитковості виробництва при прийнятті рішень щодо розвитку
компанії _

Здобувача(ки) групи **Едн94р** _ **Лапко Олег Григорович**
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело.

(підпис)

_____ **Олег ЛАПКО** _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник _____ доц. д.е.н., проф. **Олександр ДЕРИКОЛЕНКО** _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ) (підпис)

Суми – 2023

Анотація

Оцінка беззбитковості є важливою для бізнесу, оскільки дозволяє підприємству планувати свою діяльність, оптимізувати витрати, уникнути збитків та забезпечити стабільність та успішність на ринку.

Мета даної кваліфікаційної роботи: дослідження особливостей проведення оцінки беззбитковості задля прийняття бізнес-рішень щодо розвитку підприємства.

Завдання кваліфікаційної роботи, що дозволять досягнути поставлену мету: розглянути теоретичні аспекти та сутність аналізу беззбитковості суб'єктів господарювання; розглянути методику такого аналізу; визначити особливості проведення оцінки беззбитковості залежно від типу виробництва(знаходження точок беззбитковості, зони безпеки, розрахунку обсягів необхідних для забезпечення цільового рівня прибутку; застосування алгоритму аналізу на прикладі заводу мінеральних вод; оцінка можливостей розвитку миргородського заводу мінеральних вод з урахуванням його конкурентних можливостей.

Об'єктом дослідження є показники діяльності ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Предметом дослідження є теоретичні аспекти беззбитковості діяльності підприємства з метою визначення можливостей для його розвитку.

Для досягнення мети необхідно використовувати методи аналізу, синтезу та табличного методу.

Практична значимість роботи у проведеній оцінці можливостей для розвитку ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Структура кваліфікаційної роботи включає вступ, три розділи, вісім підрозділів, висновки та список використаних джерел.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел.

Ключові слова: безбитковість, оцінка безбитковості, розвиток, ефективність, фінансово-економічні показники, результати оцінки.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОЦІНКИ БЕЗЗБИТКОВОСТІ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	5
1.1 Теоретичні аспекти та сутність аналізу беззбитковості суб'єктів господарювання.....	7
1.2 Методи розрахунку при аналізі беззбитковості	10
2 АНАЛІЗ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	16
2.1 Особливості проведення оцінки виробництва однорідної продукції.....	16
2.2. Базові показники ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».....	14
2.3 Застосування алгоритму аналізу на прикладі ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».....	17
3. МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПрАТ «МИРГОРОДСЬКИЙ ЗАВОД МІНЕРАЛЬНИХ ВОД».....	27
3.1 Виявлення конкурентних переваг компанії	17
3.2 Оцінка можливостей для розвитку ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».....	32
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41

ВСТУП

Висока конкуренція на ринку ставить перед підприємствами вимогу до вміння створювати конкурентні переваги як у виробництві, так і в маркетингу.

Для досягнення успіху та розвитку, фірми повинні мати достовірну інформацію щодо механізмів отримання та управління прибутком.

Інформація про прибуток є ключовим критерієм ефективного функціонування підприємства, є внутрішнім джерелом фінансових ресурсів та базою для розвитку бізнесу.

Підприємства повинні володіти цією інформацією для прийняття управлінських рішень, планування та з'ясування стратегічної позиції.

Для виявлення основних чинників середовища та можливих тенденцій їхньої зміни застосовують стратегічний аналіз та його показники та методології.

Один з показників стратегічного аналізу - оцінка беззбитковості - дозволяє визначити особливості різних типів виробництва (однорідного та мультипродуктового).

Оцінка беззбитковості є важливою для бізнесу з кількох причин:

Дозволяє визначити мінімальний обсяг продажів, необхідний для покриття всіх витрат підприємства. Це дає змогу бізнесу знати, який мінімальний дохід потрібен, щоб зберегти стабільність та існування на ринку.

Допомагає виокремити виробничі сфери та продукцію, які не приносять прибуток, що дозволяє підприємству уникати збитків та оптимізувати виробничі процеси.

Встановлення беззбиткової точки є важливим етапом при плануванні стратегії та розробці бізнес-плану. Воно дає змогу оцінити потенційну прибутковість та ризики підприємства.

Аналіз беззбитковості може допомогти бізнесу визначити потенційні зміни в цінах на виробництво та зміни витрат, що дозволяє підприємству адаптуватися до змін на ринку та уникнути можливих ризиків.

Таким чином, оцінка беззбитковості є важливою для бізнесу, оскільки дозволяє підприємству планувати свою діяльність, оптимізувати витрати, уникнути збитків та забезпечити стабільність та успішність на ринку.

Таким чином, оцінка беззбитковості є важливою для бізнесу, оскільки дозволяє підприємству планувати свою діяльність, оптимізувати витрати, уникнути збитків та забезпечити стабільність та успішність на ринку.

Мета даної кваліфікаційної роботи: дослідження особливостей проведення оцінки беззбитковості задля прийняття бізнес-рішень щодо розвитку підприємства.

Завдання кваліфікаційної роботи, що дозволять досягнути поставлену мету:

- розглянути теоретичні аспекти та сутність аналізу беззбитковості суб'єктів господарювання;

- розглянути методику такого аналізу;

- визначити особливості проведення оцінки беззбитковості залежно від типу виробництва(знаходження точок беззбитковості, зони безпеки, розрахунку обсягів необхідних для забезпечення цільового рівня прибутку;

- застосування алгоритму аналізу на прикладі заводу мінеральних вод;

- оцінка можливостей розвитку миргородського заводу мінеральних вод з урахуванням його конкурентних можливостей.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОЦІНКИ БЕЗЗБИТКОВОСТІ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1.1 Теоретичні аспекти та сутність аналізу беззбитковості суб'єктів господарювання

Сучасні бізнес-рішення для бізнесу повинні враховувати сьгоднішні тенденції розвитку світової економіки, що спрямовані на досягнення цілей сталого розвитку [2,3,4,6,37,39,42,43,44,46,47,51,52,53,56,57,58] та цифровізацію бізнес-процесів [8,17,18,19,20,22,23,24,33,34,40,41,48,49,50, 54,55].

При цьому, оцінка беззбитковості виробництва є дуже важливою для бізнесу при прийнятті рішень щодо розвитку компанії. Беззбитковість виробництва - це той рівень виробництва, коли прибуток від продажу продукції дорівнює витратам на її виробництво. Така оцінка дає можливість підприємству знати, які обсяги продукції воно повинно виробляти і продавати, щоб не зазнавати збитків [5,7,9,10,11,12,13,21,25,30,31,32,35,36,38,45].

При прийнятті рішень щодо розвитку компанії необхідно знати, чи є поточна рівень беззбитковості виробництва достатнім для забезпечення стійкої роботи підприємства. Якщо рівень беззбитковості виробництва нижче необхідного, то підприємство повинно знайти шляхи зниження витрат або підвищення цін на свою продукцію. Якщо ж рівень беззбитковості виробництва відповідає необхідному рівню, то підприємство може думати про збільшення виробництва та продажів з метою отримання прибутку.

Також, оцінка беззбитковості може допомогти підприємству зрозуміти, як впливають на його роботу різні фактори, такі як зміни вартості сировини, зарплати працівників, податки, та інші. Це дає можливість підприємству бути готовим до змін, які можуть відбутися в майбутньому.

Механізм отримання та управління прибутком є основою комерційної діяльності, яка визначає ефективне функціонування підприємства, його

внутрішні джерела фінансових ресурсів та базу для подальшого розвитку бізнесу.

Розміри прибутку та витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацією продукції, залежать від розмірів діяльності. Маржинальний аналіз є спеціальним розділом управлінського аналізу, який досліджує залежність фінансового результату від обсягів виробництва, реалізації та пов'язаних з ними витрат. Цей аналіз також називається "Витрати - Обсяг - Прибуток". (Costs - Volume - Profit) [2].

Аналіз беззбитковості - це метод, який дозволяє визначити рівень беззбиткового обігу для підприємства та його різних видів продукції. На його основі розробляються заходи для досягнення межі беззбитковості в короткостроковому періоді.

Метою аналізу беззбитковості виробництва є встановлення того, які фінансові результати можна очікувати при зміні рівня продуктивності або обсягу виробництва.

Аналіз беззбитковості ґрунтується на залежності між змінами обсягу виробництва та змінами витрат, а також їх впливом на прибуток від продажу продукції.

Оцінка впливу змін витрат на прибуток може допомогти визначити оптимальний рівень виробництва, який забезпечить максимальний прибуток.

Аналіз беззбитковості є важливим інструментом для управління фінансовою стійкістю підприємства та планування його розвитку. [7].

Аналіз беззбитковості має на меті встановити обсяг виробництва, при якому підприємство може покрити свої витрати. Крім того, такий аналіз допомагає визначити оптимальний обсяг виробництва та темпи його розвитку для забезпечення успішної роботи підприємства. Система обліку прямих витрат "директ-костинг" є теоретичною базою для оптимізації прибутку та аналізу витрат. У цій системі витрати поділяються на змінні та постійні залежно від змін обсягу виробництва. Для розподілу витрат використовуються різні методи, такі як метод вищої і нижчої точок обсягу виробництва за період, метод

статистичного побудови кошторисного управління, графічний метод, метод найменших квадратів та інші.

Система обліку собівартості у системі "директ-костинг" розподіляє лише змінні витрати по носіях витрат, а постійні витрати відображаються на окремому рахунку в бухгалтерському обліку і не включаються в калькуляцію собівартості.

Фінансові результати розраховуються за двома показниками - маржинальним доходом і прибутком від продажу - у рамках системи "директ-костинг".

У системі "директ-костинг" управлінський облік і аналіз зосереджені на вивченні зміни витрат, що пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, в залежності від зміни обсягів виробництва, що дозволяє оперативно приймати рішення щодо поліпшення економічного стану підприємства.

Ця система обліку, яка розділяє змінні і постійні витрати, має багато аналітичних можливостей, зокрема:

- допомагає оптимізувати прибуток та асортимент продукції;
- дозволяє встановлювати ціну на нові продукти;
- допомагає розраховувати варіанти зміни виробничої потужності підприємства;
- дозволяє оцінити ефективність виробництва (придбання) напівфабрикатів;
- допомагає оцінити ефективність прийняття додаткового замовлення та заміни обладнання. [2].

Критична точка, точка беззбитковості або поріг рентабельності є моментом переходу фірми зі зони стійкої роботи на збиткову.

Аналіз беззбитковості дає можливість визначити обсяг продажів продукції (робіт, послуг), який забезпечує беззбитковість.

Також можна визначити критичний рівень ціни при заданому рівні продажів, рівні постійних і змінних витрат.

Аналіз дозволяє визначити критичний рівень постійних витрат при заданому рівні маржинального доходу.

За допомогою аналізу беззбитковості можна також визначити необхідний обсяг продажів для досягнення певного рівня прибутку.

Крім того, аналіз беззбитковості дозволяє визначити зону беззбитковості підприємства при визначених параметрах його діяльності.

Між виробничим обсягом і витратами існує певний взаємозв'язок: збільшення виробничого обсягу зазвичай призводить до зниження собівартості одиниці продукції, оскільки зростає лише сума змінних витрат, тоді як сума постійних витрат залишається незмінною. [2].

1.2 Методи розрахунку при аналізі беззбитковості

Для визначення точки беззбитковості (Тб) можна скористатися методами маржинального прибутку та графічного представлення. Маржинальний аналіз дозволяє вивчити закономірності зміни прибутку в залежності від змін витрат, цін та обсягів продажу, а також контролювати співвідношення між постійними та змінними витратами. У бізнес-плануванні застосовуються різні методи маржинального аналізу, зокрема: ефект виробничого (операційного) важеля, аналіз беззбитковості та запасу фінансової міцності, аналіз чутливості критичних співвідношень ключових показників, таких як прибуток, обсяг продажу, собівартість, постійні та змінні витрати та рівень інфляції.

Маржинальний аналіз - це метод фінансового аналізу, який використовується для визначення впливу зміни обсягу продажів на дохід, витрати та прибуток підприємства. Цей метод дозволяє оцінити вплив змін у виробничому обсязі на прибуток підприємства шляхом розрахунку маржинального доходу, маржинальних витрат та маржинального прибутку.

Маржинальний дохід - це різниця між доходом від продажу одиниці продукції та змінними витратами, пов'язаними з її виробництвом.

Маржинальні витрати - це витрати, які змінюються в залежності від обсягу виробництва, такі як витрати на сировину та матеріали, працю, енергію та інші змінні витрати.

Маржинальний прибуток - це різниця між маржинальним доходом та маржинальними витратами. Це означає, що маржинальний прибуток відображає прибуток, отриманий від продажу кожної додаткової одиниці продукції після врахування всіх змінних витрат, пов'язаних з її виробництвом.

Маржинальний аналіз дозволяє підприємству зрозуміти, які продукти чи послуги є більш прибутковими, і зосередити зусилля на їх виробництві та продажу. Він також допомагає зрозуміти, як зміни виробничого обсягу впливають на фінансовий результат підприємства та допомагає приймати рішення щодо оптимального рівня виробництва та ціноутворення. [2].

Таким чином, зона безпеки або стійкої роботи організації, коли підприємство отримує прибуток, характеризується різницею між маржинальним доходом і постійними витратами (формула 1.2).

$$\begin{aligned} \text{Марж. дохід} &= \text{Виручка} - \text{Витрати}_{\text{змінні}} & (1.1) \\ &= \text{Витрати}_{\text{пост}} + \text{Прибуток}_{\text{продажів}} \end{aligned}$$

$$\text{Зона}_{\text{безпеки}} = \text{Марж. Дохід} - \text{Витрати}_{\text{пост}} \quad (1.2)$$

Якщо підприємство збиткове, то прибуток менше нуля, якщо прибуток дорівнює нулю, то немає ні прибутку, ні збитку, а виручка від продажу дорівнює витратам.

Точка беззбитковості, або критичного обсягу продажів (поріг рентабельності), розраховується у вартісному вираженні за формулою 1.3:

$$T_6 = \text{Постійні}_{\text{витр}} / \text{Марж. дохід}_{1 \text{ од.}} \quad (1.3)$$

Згідно з маржинальною теорією в умовах беззбитковості маржинальний прибуток дорівнює постійним витратам, тобто $\text{МП} = \text{ПостВ}$. Оскільки маржинальний прибуток - це різниця між чистою виручкою і змінними витратами ($\text{МП} = \text{ЧВ} - \text{ЗВ}$), то вираз у дужках можна перетворити (формула 1.4):

$$МП = Ц_i * N_i - Зм. В_{1 од.} * N_i \quad (1.4)$$

де N_i , - кількість виробів; $Ц_i$, - ціна одиниці виробу без непрямих податків; $Зм. В_{1 од.}$ - змінні витрати на одиницю виробу.

Оскільки в точці беззбитковості $МП = ПостВ$, то $ПостВ = Ц_i * N_i - Зм. В_{1 од.} * N_i$, тому кількість продукції можна трансформувати у вид:

$$Q_{тб} = T_б = N_i = \frac{Пост. В}{Ц_i - Зм. В_{1 од. i}} \quad (1.5)$$

Вираз $(Ц_i - Зм. В_{1 од.})$ - і є маржинальним прибутком на одиницю продукції ($МП_{1 од.}$).

Якщо $T_б$ помножити на ціну виробу, можна отримати точку беззбитковості у вартісному виразі або беззбитковий (безприбутковий) оборот ($Б_{об}$).

Якщо плановий прибуток встановлено з урахуванням податку, то формула обсягу продажу при заданому прибутку набуде виду 1.6:

$$Q_{тб} = T_б = N_i = \frac{Пост. В + \frac{ЧП}{1 - C_{п}}}{Ц_i - Зм. В_{1 од. i}} \quad (1.6)$$

де ЧП - чистий прибуток; $C_{п}$ - ставка оподаткування прибутку.

Переваги маржинального аналізу включають:

- Висока точність визначення точки беззбитковості та критичного обсягу продажів, що дає можливість прогнозувати прибутковість бізнесу та планувати дії для досягнення прибутковості.
- Можливість контролювати пропорції між постійними та змінними витратами, що дає можливість оптимізувати витрати та збільшити прибуток.
- Здатність відслідковувати закономірності зміни прибутку в залежності від зміни витрат, цін та обсягів реалізації, що дає можливість адаптуватись до змін у бізнес-середовищі та збільшувати прибуток.

- Можливість проводити аналіз чутливості критичних співвідношень ключових показників, таких як прибуток, обсяг збуту, собівартість, постійні та змінні витрати, рівень інфляції, що дає можливість враховувати різні сценарії розвитку бізнесу та визначати оптимальні рішення.
- Можливість використання різних методів маржинального аналізу, які дозволяють отримати різні показники прибутковості та оптимізувати різні аспекти діяльності бізнесу.

Для ефективного використання маржинального аналізу необхідно дотримуватися певних правил та припущень. Спочатку потрібно розподілити витрати на постійні та змінні, забезпечити пропорційність змінних витрат обсягу виробництва та стабільність постійних витрат в рамках значущого обсягу виробництва. Також важливо дотримуватися тотожності між виробництвом і реалізацією продукції протягом аналізованого періоду часу. [2].

Метод графічного зображення

Основні складові графічного методу показані на рис. 1.1.

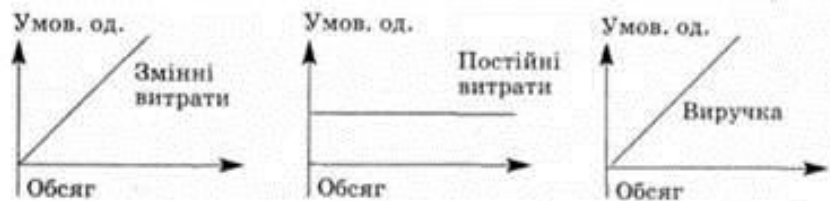

Рис 1.1 – Складові графічного методу

Джерело: [7].

На рис. 1.2 зображений графік аналізу поведінки витрат, прибутку і обсягу продажу.

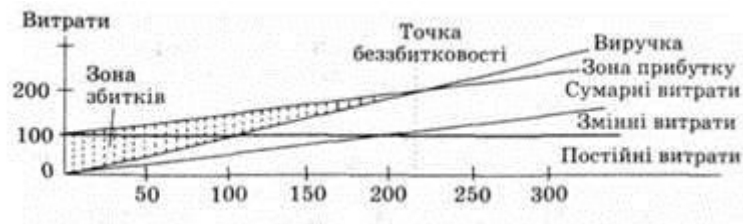

Рис. 1.2 – Графік аналізу поведінки витрат, прибутку і обсягу продажу
Джерело: [7].

Наведене графічне представлення взаємозв'язку виручки і витрат від обсягу випуску продукції засновано на припущенні про їх прямо пропорційної залежності. Таке припущення є вельми умовним. На практиці численні дослідження показали, що залежність носить нелінійний характер, тому графік може бути трансформований таким чином (рис. 1.3).

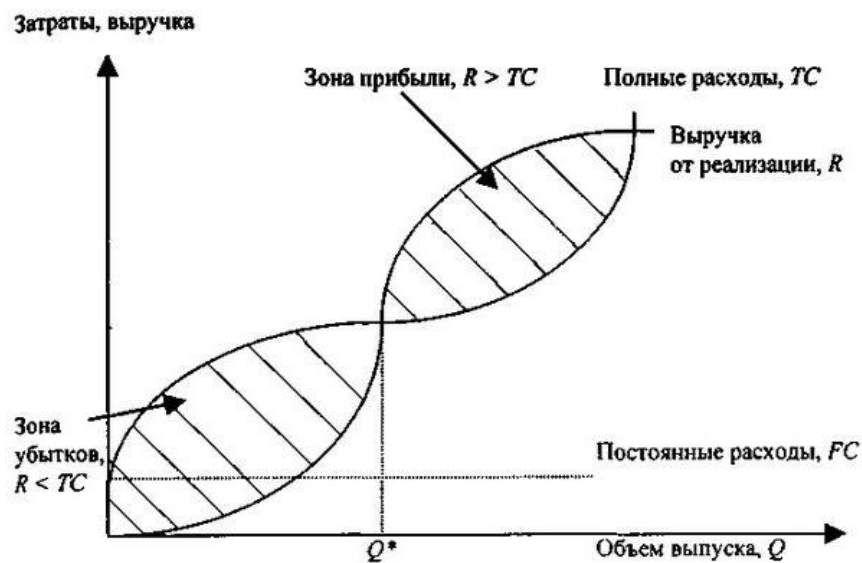

Рис 1.3 – Графічне представлення нелінійної залежності показників доходів і витрат при збільшенні обсягів виробництва

Джерело: [3]

Ця залежність демонструє, що існує межа доходу, яку не можна нескінченно збільшувати, оскільки це стає економічно неефективним. Це повністю виправдано з логічної точки зору. Однак, для практичної побудови таких кривих необхідно ретельно розподілити витрати за видами. Зазвичай,

разом з визначенням рівня беззбитковості проводять аналіз чутливості прибутку до зміни окремих компонентів, що впливають на формування фінансового результату.

2. АНАЛІЗ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ОДНОПРОДУКТОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Особливості проведення оцінки виробництва однорідної продукції

Найпростішим є аналіз беззбитковості однопродуктового виробництва, тобто виробництва, що випускає лише один вид продукції. У загальному випадку, без урахування податкових ефектів прибуток підприємства за звітний період формується так (формула 2.1):

$$Profit = R - FC - VC \quad (2.1)$$

де R - виручка підприємства за період в грошових одиницях, $R=pQ$;

p - ціна реалізації одиниці продукції;

Q - обсяг реалізації в натуральному вираженні (штук, кілограмів тощо);

FC - постійні витрати в грошових одиницях;

VC - повні змінні витрати в грошових одиницях, $VC=zQ$;

z - питомі змінні витрати (на одиницю продукції), у грошових одиницях.

Таким чином можна вивести формулу 2.2:

$$Profit = (p - z) * Q - FC \quad (2.2)$$

Точка беззбитковості Q^* - це такий обсяг реалізації продукції, який дозволить підприємству покрити всі витрати і вийти на нульовий рівень прибутку. Її можна знайти з рівняння 2.3:

$$Profit = 0 \rightarrow 0 = (p - z) * Q^* - FC \quad (2.3)$$

Відповідно обґрунтованим буде застосування простої формули 2.4:

$$Q^* = \frac{FC}{p - z} \quad (2.4)$$

Ще однією важливою величиною, яка характеризує структуру витрат підприємства, є величина вкладу. Вклад визначається як різниця між виручкою підприємства від реалізації продукції за певний період і змінними витратами, які понесло підприємство в процесі виробництва цієї продукції. Розрізняють

величини повного вкладу $Cont = R - VC = pQ - zQ = (p - z)Q$ і питомого вкладу на одиницю продукції $cont = p - z$ [3].

2.2 Базові показники ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод»

Основна інформація про підприємство наведена в таблиці 2.1

Таблиця 2.1 – Відомості про підприємство [9].

Відомості про підприємство	
Код за ЄДРПОУ:	00382651
Повне найменування:	Приватне акціонерне товариство «Миргородський завод мінеральних вод»
Скорочене найменування (згідно Статуту):	ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод»
Юридична адреса:	37600, Україна, Полтавська область, м. Миргород, вул. Мінзаводська, 1
Керівник:	Генеральний директор – Кряжев Костянтин Юрійович
Код території за КОАТУУ:	5310900000
Регіон:	Полтавська область/Миргород
Депозитарій, що обслуговує емітента:	Публічне акціонерне товариство «Національний депозитарій»
Державна реєстрація	
Державна реєстрація (дата реєстрації):	17.06.1994
Державна реєстрація (орган):	Виконавчий комітет Миргородської міської ради Полтавської області
Види економічної діяльності	
Код за КВЕД	Вид економічної діяльності
11.07	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки
36.00	Забір очищення та постачання води
46.34	Оптова торгівля напоями
47.25	Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах
49.41	Вантажний автомобільний транспорт
71.12	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.
72.19	Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.
Цінні папери (ЦП)	
Код ISIN:	UA4000093611
Вид ЦП:	Акції іменні прості
Номінальна вартість (грн.):	10,50
Розмір статутного капіталу (грн.):	21 474 022,50
Кількість ЦП (шт.):	2 045 145
Контактна інформація	
Телефон:	(05355) 4-36-74
Факс:	(05355) 4-38-91
E-mail:	office.mzmv@ids-borjomi.com

Миргородський завод мінеральних вод є відомим підприємством, розташованим у місті Миргород, Полтавська область, Україна.

Миргородський завод мінеральних вод, розташований у Миргороді, Полтавська область, Україна, є добре відомим підприємством.

Завод спеціалізується на виробництві та розливі мінеральних вод.

Основна спеціалізація заводу полягає у виробництві та розливі мінеральних вод.

Миргород відомий своїми лікувальними джерелами та мінеральними джерелами, які мають цілющі властивості. Завод використовує ці джерела для виробництва своїх продуктів.

Завод активно використовує лікувальні та мінеральні джерела, які є характерними для Миргорода, з метою виробництва своїх продуктів.

Завод має сучасне обладнання та використовує технології, щоб забезпечити високу якість своїх продуктів. Він виробляє різноманітні види мінеральних вод, включаючи лікувальні столові та газовані води.

Завдяки сучасному обладнанню та застосуванню передових технологій, завод забезпечує високу якість своєї продукції, включаючи різноманітні види мінеральних вод, такі як лікувальні, столові та газовані.

Продукція заводу постачається як на внутрішній ринок України, так і на експорт. Миргородські мінеральні води широко відомі та користуються популярністю серед споживачів як в Україні, так і за її межами.

Завод активно постачає свою продукцію як на внутрішній ринок України, задовольняючи потреби місцевих споживачів, так і на зовнішні ринки шляхом експорту. Миргородські мінеральні води відомі своєю високою якістю та цілющими властивостями, і вони користуються популярністю серед споживачів не тільки в Україні, але й за її межами.

Миргородський завод мінеральних вод відіграє важливу роль у розвитку туризму та здоров'я у регіоні. Багато людей приїжджають до Миргорода, щоб відпочити та скористатися лікувальними властивостями місцевих мінеральних вод.

Загалом, Миргородський завод мінеральних вод є визнаним лідером у галузі виробництва мінеральних вод і продовжує підтримувати високу якість своїх продуктів, що задовольняє потреби споживачів.

Коротка історія створення та діяльності.

Миргородський завод мінеральних вод був заснований у 1927 році, і через десятиліття експлуатації старий завод вичерпав свої можливості, тому в 1974 році було введено в експлуатацію новий завод. У 1994 році Миргородський завод мінеральних вод став закритим акціонерним товариством і пройшов реконструкцію для поліпшення якості продукції та збільшення продуктивності.

Протягом наступних років завод здійснював модернізацію та розширення своїх виробничих потужностей. У 1995 році була встановлена нова лінія розливу мінеральної води в ПЕТ-тару, а в 1996 році завод почав співробітництво з компанією ЗАТ ІДС. У 1998 році була введена в експлуатацію друга лінія розливу мінеральної води та безалкогольних напоїв у різних обсягах ПЕТ-тари. Технічне переоснащення дало змогу збільшити випуск продукції майже в 1,6 рази порівняно з 1997 роком, а також запустити виробництво питної води у каністрах.

У 1999 році завод випустив столову воду "Сорочинська", присвячену 190-річчю з дня народження М.В. Гоголя. У 2006 році було введено в експлуатацію потужну лінію з розливу мінеральної води, що задовольняла європейські вимоги до якості води. Також в цьому році була запущена сучасна лінія розливу питної води "Старий Миргород", яка була неперевершеною в Україні. Завод продовжує розширювати свої потужності згідно з європейськими стандартами.

У 2006 році була введена в дію нова сучасна лінія розливу питної води "Старий Миргород", яка не має аналогів в Україні. Ця лінія, виготовлена компанією SIPA (Італія), має потужність 2200 шести літрових бутлів на годину [9].

Системи контролю та стандарти

З метою впровадження системного управління якістю на Миргородському заводі мінеральних вод було прийняте рішення про розробку та впровадження системи якості відповідно до стандарту ISO 9002.

У 2001 році система управління якістю була підтверджена в національній системі сертифікації УкрСЕПРО, і Миргородський завод мінеральних вод отримав сертифікат №84161, що підтверджує відповідність системи якості міжнародному стандарту ISO 9002.

У 2006 році Миргородський завод мінеральних вод отримав міжнародний сертифікат НАССР, що стало вагомим підтвердженням якості їхньої продукції. Цей сертифікат відкрив нові можливості для підприємства як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

На сьогодні Миргородський завод мінеральних вод має систему управління якістю, сертифіковану на відповідність стандарту ISO 9001:2001.

Українським НПП "СПЕЦВОДГЕО" була створена еколого-гідрогеологічна станція Миргородського родовища мінеральних вод, яка працює постійно. Ця станція допомагає контролювати раціональне використання водних ресурсів для досягнення оптимального функціонування та ефективного використання родовища.

Виробнича лабораторія, оснащена сучасним обладнанням, дозволяє всебічно контролювати якість продукції на Миргородському заводі мінеральних вод. Готова продукція проходить ретельний контроль якості на вході та виході, має привабливий зовнішній вигляд і надійну захисту від підробок.

Миргородський завод мінеральних вод, як провідний експерт у своїй галузі, оперативно реагує на вимоги ринку, постійно розширює асортимент продукції і збільшує обсяги виробництва. Значні інвестиції спрямовуються на впровадження нових технологій, вдосконалення виробництва та розвиток персоналу.

У 2009 році Миргородський завод мінеральних вод зайняв 9-е місце в щорічному рейтингу кращих роботодавців Центральної та Східної Європи у категорії "Великі компанії". Це була єдина українська компанія, яка потрапила до цієї категорії відомого дослідження, що проводиться щороку міжнародною компанією Hewitt Associates за спонсорської підтримки Wall Street Journal Europe. [9].

Миргородський завод мінеральних вод отримав декілька міжнародних премій і визнань за свою продукцію і якість своєї роботи. Надалі наведені деякі з них:

Золота зірка якості (Golden Star for Quality): Ця премія вручається Міжнародним Інститутом Якості (International Quality Institute) заснованим у Женеві (Швейцарія). Миргородський завод мінеральних вод отримав цю престижну нагороду за досягнення в галузі якості своєї продукції.

Золотий знак якості (Golden Quality Mark): Це визнання було присвоєне Миргородському заводу мінеральних вод на основі результатів міжнародного конкурсу, який проводиться з метою визнання виняткової якості продукції та внеску в розвиток галузі.

Міжнародна премія "Смак року" (Taste of the Year International Award): Ця премія вручається підприємствам, які досягають високої якості та смакових характеристик своїх продуктів. Миргородський завод мінеральних вод отримав цю нагороду за високу якість і смакові властивості своєї мінеральної води.

У таблиці 2.2 наведено загальну характеристику підприємства ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод»

Таблиця 2.2 – Загальна характеристика підприємства ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод»

Показники	Одиниця виміру	Характеристика, значення	
		2020 рік	2021 рік
Юридичний статус	-	Приватне Акціонерне Товариство	
Форма власності	-	Приватна	
Спеціалізація	-	Безалкогольні напої	
Обсяг реалізованої за рік продукції	тис. грн.	366338	449597
Активи підприємства	тис. грн.	144398	159680
Рентабельність	%	12,43	14,63
Амортизаційні витрати	тис. грн.	27348	29380
Банківська заборгованість	тис. грн..	80365	24144
Обсяг капіталовкладень	тис. грн..	38637	45568
Відрахування на соціальні заходи	тис. грн.	5541	7065
Операційні витрати виробництва	тис. грн	349603	406154
Розмір оборотних коштів	тис. грн	1529	2310
Рівень конкурентоспроможності продукції	част. один.	0,95	0,95
Технічний рівень виробництва	част. один	0,83	0,85
Технічний рівень продукції	част. один	0,95	0,95
Оцінка організації служби маркетингу	Бали	2	2
Ринки збуту продукції:	99,9 % Україна		
Зарубіжні	0,01% країни Європи		
Вид попиту на продукцію	Сезонний		
Диверсифікаційна діяльність	Підприємство виготовляє лише один вид продукції		

Джерело: [6]

Миргородський завод мінеральних вод виробляє широкий спектр продукції, включаючи:

Миргородську мінеральну воду у різних варіаціях, таких як негазована, слабогазована і газована.

Столову воду, призначену для повсякденного споживання.

Безалкогольні напої, зокрема лимонади і фруктові напої.

Питну воду у каністрах об'ємом 5 літрів.

Лікувальні столичні мінеральні води, які використовуються у медичних цілях.

Приватне акціонерне товариство "Миргородський завод мінеральних вод" випускає такі основні види продукції:

- Мінеральна вода "Миргородська".
- Мінеральна вода "Миргородська Лагідна".
- Питна вода "Старий Миргород".
- Питна вода "Аляска".
- Питна вода "Аква Лайф".
- Питна вода "Аква Няня". [5].

2.3. Застосування алгоритму аналізу на прикладі ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод»

Для прикладу візьмемо виробництво мінеральної води Миргородського заводу мінеральних вод. Для розробки плану роботи на наступний квартал проводяться аналіз беззбитковості та аналіз чутливості цього однопродуктового виробництва. Планові змінні витрати на 1 дал. води готової продукції підприємства складають $z = 13$ грн. Постійні витрати за квартал складуть $FC = 16\ 000$ грн. Відпускна ціна 1 дал. води планується на рівні $p = 22,5$ грн. Звідси точка беззбитковості:

$$Q^* = \frac{FC}{p - z} = \frac{16\ 000}{22,5 - 13} = 1684,2 \text{ дал.}$$

Такий обсяг виробництва дозволить покрити всі витрати і вийти на нульовий прибуток. Якщо виробництво продукції за квартал не досягне 1684,2

дал. мінеральної води, фінансовий результат підприємства буде негативним, а діяльність - збитковою.

Вивчивши ринкову ситуацію і можливості власного підприємства, керівництво заводу запланувало обсяг випуску мінеральної води Q на наступний квартал рівним 2000 дал. При такому обсязі виробництва рівень прибутку складе:

$$Profit = (p - z) * Q - FC = (22,5 - 13) * 2000 - 16000 = 3000 \text{ грн}$$

Розглянемо чутливість прибутку до зміни основних параметрів на 1%.

1. Нехай питомі змінні витрати z збільшилися на 1%. Таким чином $z' = 1,01 - z$.

А) Тоді на якому рівні буде прибуток при плановому обсязі випуску?

$$Profit_z = Q * (p - 1,01 * z) - FC = (22,5 - 13,13) * 2000 - 16000 \\ = 2740 \text{ грн}$$

$$\text{Тоді } \frac{Profit_z}{Profit} = \frac{2740}{3000} = 0,913$$

Бачимо, що зростання питомих змінних витрат на 1% призвело до зниження прибутку на 8,7%. Аналогічно можна показати, що при зниженні питомих змінних витрат (на одиницю продукції) - z на 1% прибуток збільшиться на 8,7%.

Б) Яка буде нова точка беззбитковості при більш високому рівні питомих змінних витрат ($z' = 1,01 - z$)? Який обсяг випуску дозволить повністю покрити цей новий рівень витрат?

$$Q^* = \frac{FC}{p - 1,01 * z} = \frac{16\,000}{22,5 - 13,13} = 1707,6 \text{ дал.}$$

$$\frac{Q_z^*}{Q^*} = \frac{1707,6}{1684,2} = 1,014$$

Точка беззбитковості при новому рівні витрат виявляється на 1,4% вище, ніж при нормативному $z = 13$ грн. / дал.

В) При якому рівні випуску підприємство зможе отримати колишню величину прибутку?

$$Q_z = \frac{Profit + FC}{p - 1,01 * z} = \frac{3000 + 16\,000}{22,5 - 13,13} = 2027,7 \text{ дал.}$$

Підприємству доведеться випустити на 20,7 дал. продукції більше, щоб досягти того ж рівня прибутку за квартал, що і при нормативному значенні питомих змінних витрат.

2. Нехай на 1% змінилися постійні витрати FC.

А) Рівень прибутку при плановому випуску $Q = 2000$ дал. становитиме:

$$Profit_{FC} = Q * (p - z) - FC * 1,01 = (22,5 - 13) * 2000 - 16160 = 2840 \text{ грн.}$$

$$\frac{Profit_{FC}}{Profit} = \frac{2840}{3000} = 0,947$$

Отже, при збільшенні постійних витрат на 1% прибуток зменшився на 5,3%.

Б) Точка беззбитковості при новому рівні постійних витрат:

$$Profit_{FC} = \frac{1,01 * FC}{p - z} = 1701,1 \text{ дал}$$

в) При новому рівні постійних витрат бажаного рівня прибутку ($Profit = 3000$ грн.) Підприємство може досягти, лише збільшивши випуск до:

$$Q_{FC} = \frac{Profit + 0,01 * FC}{p - z} = \frac{3000 + 1,01 * 16\,000}{22,5 - 13} = 2016,8 \text{ дал.}$$

3. Розглянемо тепер випадок збільшення ціни p на 1%.

А) Рівень прибутку при плановому випуску:

$$Profit_p = Q * (1,01 * p - z) - FC = (22,725 - 13) * 2000 - 16000 = 3450 \text{ грн.}$$

$$\frac{Profit_p}{Profit} = \frac{3450}{3000} = 1,15$$

Це означає, що при плановому обсязі випуску збільшення ціни реалізації на 1% призведе до зростання прибутку на 15%.

Б) Точка беззбитковості при новому рівні ціни реалізації:

$$Q_p^* = \frac{16000}{22,725 - 13} = 1645,2 \text{ дал.}$$

в) Цільовий рівень прибутку - 3000 грн. можна досягти при:

$$Q_p = \frac{Profit + FC}{1,01 * p - z} = 1953,7 \text{ дал.}$$

3. Покажемо тепер, як буде змінюватися прибуток при зміні обсягів виробництва Q на 1% щодо планового рівня.

4. $Profit = 1,01 * Q * (p - z) - FC = (22,5 - 13) * 2000 - 16 = 3190$ грн.

$$\frac{Profit_Q}{Profit} = \frac{3190}{3000} = 1,063$$

Проведений аналіз показує, що прибуток миргородського заводу найбільш чутливий до зміни ціни (збільшення або зменшення ціни реалізації на 1% призводить до зростання або падіння прибутку на 15%). Далі за ступенем впливу на рівень прибутку йдуть питомі змінні витрати ($\pm 8,7\%$ у відповідь на зміну $\pm 1\%$ від z) і обсяг виробництва ($\pm 6,3\%$). Найменш слабкий вплив на прибуток нашого заводу надає зміна постійних витрат (однопроцентне коливання їх рівня призводить до зміни величини прибутку на 5,3%).

Крім рівня випуску, що дозволяє покрити всі витрати, аналіз беззбитковості та чутливості дозволяє також визначити параметр, при зміні якого на 1% прибуток змінюється (росте або зменшується) найбільше. Ця складова витрат або доходів є найбільш перспективним напрямком удосконалення діяльності підприємства. У розглянутому прикладі прибуток підприємства виявився найбільш чутливим до зміни ціни: невелике - 1% її збільшення призводить до зростання прибутку на 15%. Тому керівництву підприємства варто приділити найбільшу увагу питанням ціноутворення і збутової політики, оскільки це дає найбільший ефект.

3. МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПрАТ «МИРГОРОДСЬКИЙ ЗАВОД МІНЕРАЛЬНИХ ВОД»

3.1 Виявлення конкурентних переваг компанії

Миргородська мінеральна вода має декілька переваг у своїх властивостях:

- **Унікальний склад мінералів:** Миргородська вода містить значну кількість корисних мінералів, таких як кальцій, магній, калій, натрій та інші. Ці мінерали сприяють підтриманню нормального функціонування організму і мають позитивний вплив на здоров'я.

- **Лікувальні властивості:** Миргородська вода відома своїми лікувальними властивостями, зокрема вона використовується для лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, нирок, жовчного міхура та інших проблем зі здоров'ям. Вона може мати протизапальний, жовчогінний та діуретичний ефекти.

- **Природне джерело:** Миргородська вода добувається з природних джерел, що забезпечує її чистоту та натуральність. Вона не містить додаткових хімічних домішок або штучних добавок, що робить її бажаною серед тих, хто вибирає натуральні продукти.

- **Приємний смак та освіжаючі властивості:** Миргородська вода має приємний смак, що робить її популярною серед споживачів. Вона також має освіжаючі властивості і може бути приємним напоєм для знеболення спраги та відновлення рівноваги рідин в організмі.

Загалом, Миргородська мінеральна вода має багато переваг, які роблять її привабливою для споживачів. Її унікальний склад мінералів, лікувальні властивості, натуральність та приємний смак сприяють її популярності серед споживачів.

Тут ще декілька доповнень до її переваг:

- Висока якість: Миргородський завод мінеральних вод покладає особливий акцент на якість своєї продукції. Вода проходить ретельні контролю якості на кожному етапі виробництва, що гарантує її чистоту і безпеку для споживання.

- Широкий асортимент: Миргородська мінеральна вода представлена різними видами та смаками, що задовольняють потреби різних категорій споживачів. Це дозволяє вибрати оптимальний варіант для кожного і задовольнити різноманітні вподобання.

- Вплив на організм: Регулярне споживання Миргородської мінеральної води може позитивно впливати на загальний стан організму. Вона сприяє зміцненню кісток і зубів, поліпшенню шкіри, підтримці нормального функціонування нервової та серцево-судинної систем.

- Доступність: Миргородська мінеральна вода доступна для придбання у різних форматах - в пляшках, банках, кегах тощо. Це робить її зручною для споживання як вдома, так і в ресторанах, кафе та інших закладах громадського харчування.

- Історична цінність: Миргородська мінеральна вода має багату історію, що надає їй особливий статус. Вона відома ще з давніх часів і була використовувана як цілющий напій. Ця історична спадщина надає продукції особливу цінність.

Усі ці переваги роблять Миргородську мінеральну воду привабливою для споживачів, оскільки вона поєднує в собі якість, корисні властивості, природність та приємний смак. Люди шукають продукти, які сприятимуть їх здоров'ю і добробуту, і Миргородська мінеральна вода відповідає цим вимогам. Її лікувальні властивості, збагачення мінералами та вплив на організм роблять її особливо цінною для тих, хто прагне підтримувати здоровий спосіб життя. Будучи природним продуктом зі стабільною якістю і репутацією, Миргородська мінеральна вода заслуговує на увагу і є одним з улюблених виборів споживачів в Україні та за її межами.

Миргородський завод мінеральних вод конкурує з іншими виробниками мінеральних та питних вод, як на внутрішньому ринку України, так і на міжнародному рівні. Деякі з конкурентів Миргородського заводу мінеральних вод можуть включати:

Інші виробники мінеральних вод в Україні: ТМ "Моршинська", ТМ "Трускавецька", ТМ "Боржомі" та інші популярні марки мінеральних вод.

Міжнародні бренди мінеральних вод: Евіан, Перріс, Сан Пеллегріно, Фіджі та інші світові бренди мінеральних вод, які також представлені на ринку України.

Інші напої та безалкогольні продукти: Крім мінеральних вод, Миргородський завод мінеральних вод також конкурує з виробниками безалкогольних напоїв, таких як газовані напої, соки, енергетичні напої та інші напої.

Конкуренція у галузі виробництва мінеральних та питних вод є високою, оскільки споживачі мають великий вибір продуктів. Конкуренти зазвичай борються за ринкову частку шляхом пропозиції конкурентоспроможних цін, якості продукції, інноваційних підходів, маркетингових стратегій та розвитку нових продуктів.

Миргородський завод мінеральних вод завжди намагається зайняти лідерські позиції на ринку, пропонуючи якісну продукцію, використовуючи свої конкурентні переваги, такі як унікальні властивості своїх джерел та високі стандарти

Миргородський завод мінеральних вод має конкурентів в галузі виробництва мінеральних та питних вод. Серед найбільш відомих конкурентів можна відзначити такі марки, як "Essentuki", "Borjomi", "Truskavetska", "Morshynska", "Polyana Kvasova", "Mirgorodska", "Myrhorodska Plus", "Naftusya", "Artesian", "Bon Aqua", "Aquate", "Svyturys". Також існують регіональні виробники, які пропонують свої товари на місцевому ринку. Однак, незважаючи на високу конкуренцію, Миргородський завод мінеральних вод є

лідером галузі, завдяки високим стандартам виробництва та інноваційному підходу до бізнесу.

У галузі виробництва мінеральних і питних вод конкуренція є високою, а Миргородський завод мінеральних вод має своїх конкурентів. Деякі з них можуть включати:

Трускавецька мінеральна Вода

Моршинська

Миргородська Нарзан

Поляна квасова заводу мінеральних вод Закарпаття(ТОВ «Рекреаційні Технології»)

Нафтуся

Карпатські мінеральні води

Ці компанії також виробляють і продають мінеральну воду та сприймаються як конкуренти Миргородського заводу мінеральних вод на ринку. Конкуренція між ними полягає в привабливості продукції, якості, цінах, маркетингових стратегіях та репутації на ринку.

Варто врахувати, що цей перелік конкурентів може змінюватися з часом, оскільки галузь підлягає розвитку, появляються нові гравці та ринкові тенденції змінюються.

Миргородський завод мінеральних вод має деякі конкурентні переваги, які сприяють його успіху і відмінюють його від конкурентів. Основні конкурентні переваги Миргородського заводу мінеральних вод включають:

Унікальні джерела води: Завод має доступ до природних джерел мінеральної води в Миргороді, які мають хімічний склад і властивості, що роблять їх особливими. Це дає заводу можливість виробляти продукцію з унікальним смаком і корисними властивостями.

Високі стандарти якості: Миргородський завод мінеральних вод дотримується високих стандартів якості виробництва. Вони забезпечують, що

продукція заводу відповідає всім необхідним нормам і вимогам безпеки, чистоти та якості.

Інноваційні підходи: Завод впроваджує інноваційні технології і методи виробництва, що дозволяють йому зберігати конкурентоспроможність і впроваджувати нові продукти на ринок. Це може включати впровадження нових упаковок, розробку нових смакових варіантів, запровадження екологічних практик та інші інновації.

Сильна репутація: Миргородський завод мінеральних вод має довгу і успішну історію виробництва і збуту продукції. Його продукти відомі як якісні і надійні, що створює позитивну репутацію серед споживачів.

Широкий асортимент продукції: Завод пропонує широкий вибір продукції, що задовольняє різні потреби споживачів. У їх асортименті можна знайти мінеральні води різних типів (лікувальні, столові, газовані, негазовані), а також інші напої, такі як лимонади, соки, напої на основі мінеральної води та інші безалкогольні напої. Це дозволяє заводу привертати різні категорії споживачів і задовольняти їх різноманітні вподобання.

Наявність широкого асортименту продукції дозволяє Миргородському заводу мінеральних вод виходити на різні цільові ринки і задовольняти потреби різних груп споживачів. Вони можуть пропонувати продукти як для медичного вживання, так і для повсякденного споживання, враховуючи смакові вподобання та вимоги клієнтів.

Цей широкий асортимент дозволяє Миргородському заводу займати сильну позицію на ринку, оскільки споживачі мають змогу вибрати саме той продукт, який відповідає їхнім потребам і смаковим вподобанням. Така різноманітність допомагає заводу залучати нових клієнтів і зберігати вірних споживачів, забезпечуючи стабільний попит на їх продукцію.

3.2 Оцінка можливостей для розвитку ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Проведемо аналіз за методикою SWOT на прикладі ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Для початку оцінимо зовнішнє середовище підприємства: макросередовище (таблиця 3.1) та мікросередовище підприємства (таблиця 3.2).

Таблиця 3.1 – Макросередовище ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Група факторів	Фактор	Тенденції зміни фактора
1. Рівень розвитку економіки	1.1. Інфляція внаслідок війни	+
	1.2. Дефіцит державного бюджету	-
	1.3. Зміна структури державних видатків	+
	1.4. Спад виробництва	+
	1.5. Зростання безробіття	+
	1.6. Встановлення високих податкових ставок	+
	1.7. Орієнтація на ринкове регулювання економіки	+
	1.8. Зниження стабільності в суспільстві	-
	1.9. Лібералізація зовнішньоекономічних зв'язків	+
	1.10. Підвищення мобільності населення	+
	1.11. Певне підвищення рівня освіти	+
	1.12. НТП у сфері виробництва	+
	1.13. НТП у соціальній сфері	+
2. Державне регулювання економіки	2.1. Недосконала законодавча база	+
	2.2. Антимонопольна політика	+
	2.3. Регулювання експорту-імпорту	-
	2.4. Недосконале патентно-ліцензійна політика	+
	2.5. Жорстока фінансова політика	-
	2.6. Соціальний захист споживачів	-
3. Природне (гео) середовище	3.1. Географічне положення країни	+
	3.2. Географічні ринки збуту продукції	+
4. Випадок	4.1. Війна, стихійні лиха	+
	4.2. Винахід товарів – субститутів	-

Таблиця 3.2 – Мікросередовище ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Група факторів	Фактор	Тенденція зміни фактора
1. Постачальники	1.1. Постачання енергоносіїв, матеріалів	+
	1.2. Постачання фінансових ресурсів	+

2.Клієнти	2.1.Великі мережі супермаркетів, роздрібна торгівля	-
	2.2. Роздрібна торгівля	-
3.Конкуренти	3.1.Конкуренція на зовнішньому ринку галузі	+
	3.2.Конкуренція на внутрішньому ринку галузі	-
4.Кредитори	3.3 Внутрішні кредитори	+

Тепер оцінимо стан внутрішнього середовища підприємства (стратегічного потенціалу підприємства) (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Стратегічний потенціал об'єкта дослідження (10-бальна оцінка)

Аспект середовища	Сильні сторони	Слабкі сторони	Оцінка потенціал у підп-ва (С) (бал)
1. Виробництво - собівартість продукції; - управління запасами; - МТЗ; - рівень техніки і технології, ін.	Невисока С/В; Оптимальні ціни; Оновлена лінія розливу, що відповідає передовим стандартам	Досить висока енергоємність обладнання	7
2. НДДКР - кількість інновацій; - технічний рівень розробок; - новизна, ін.	Власні лабораторії перевірки на відповідність стандартам якості постійні розробки вдосконалення пляшок	Брак масштабних інвестицій для впровадження новітніх технологій	7
3. Маркетинг - аналіз ринку; - вибір цільових сегментів ринку; - активність використання методів просування продукції на ринку; - канали руху товарів, ін.	Широкий асортимент; Розгалужена система дистрибуції; Контакти зі спеціалізованими супермаркетами	Потреба репозиціонування бренду товару; Неохідність диверсифікації каналів збуту	7
4. Менеджмент - відповідність системи управління особливостям середовища підприємства; - управління ризиком; - організація впровадження інновацій; - кадровий потенціал; - корпоративна культура, ін.	Адаптивний менеджмент; висока кваліфікація кадрів; цінності корпоративної культури	Недостатньо розвинуті механізми управління ризиком; Потреба нових рішень для оптимізації в управлінні	8
5. Фінанси - фінансова стійкість; - ліквідність; - можливість отримання кредитів; - управління грошовими потоками; - податкова оптимізація, ін.	Досить висока оборотність коштів; Висока ліквідність Кредитний рейтинг ВВ+ в FitchRatings; Нормальний тип фін. стійкості	Невисокий рівень прибутків; Потреба прискорення обігу оборотних коштів	7
Всього (як середня арифметична)			7,2

Після цього можемо оцінити можливості та загрози (профіль зовнішнього та внутрішнього середовища) – таблиця 3.4.

Таблиця 3.4 – Вплив макроекономічних факторів зовнішнього середовища

Фактори зовнішнього середовища	Ступінь залежності від впливу факторів						Сприятливі можливості	Загрози та небезпеки
	Цілковита незалежність	Часткова незалежність	Нейтральність	Слабка залежність	Сильна залежність			
1	2	3	4	5	6			
1. Тенденції макроекономічних показників:								
1.1. Рівень інфляції внаслідок війни			+				Підвищення рівня	
1.2. Доходи населення				+			Зменшення рівня	
2. Зміни в соціально – демографічній ситуації:								
2.1. Зміни у стилі життя населення		+				Тенденції здорового способу життя		
2.2. Зайнятість населення			+				Спад	
3. Державне регулювання бізнесу:								
3.1. Податки				+			Підвищення рівня	
3.2. Державна підтримка малого бізнесу			+			Пільгові програми для розвитку		
4. Природні умови й екологічні обмеження:								
4.1. Держ. регулювання природоохоронної діяльності				+			Підвищення штрафів за порушення еко-законодавства	
4.2 Державне екологічне регулювання				+		Сприяння бізнесам, що вводять еко-технології сталого розвитку	зміни в законодавстві стосовно дозвільної системи на видобуток води;	
5. Споживачі:								
5.1. Новий дизайн пляшок		+				Стабільні замовники		
5.2. Вимоги споживачів індивідуального підходу до себе		+				Ріст впізнаваності бренду		
6. Постачальники:								
6.1. Швидкий ріст ринку			+			Розширення роздрібної торгової мережі	Створення замовниками спільної мережі розповсюдження та прошовхування	
6.2. Збільшення кількості вітчизняних виробників пляшок		+				Договори з партнерами про збільшення обсягів	Потреба диверсифікації каналів збуту	

						закупівель, продаж послуг замість товару	
7. Конкуренти:							
7.1. Швидкий ріст ринку				+		Можливий вихід на нові ринки,	Поява нових брендів в цій же галузі
7.2. Загострення конкурентної боротьби				+			
8. Технології:							
8.1. Тенденції розвитку науково-технічного прогресу				+			Можливе зростання витрат на сертифікацію
8.2. Зміни технологій виробництва			+			Модернізація обладнання	Брак масштабних інвестицій

Базуючись на інформації попередніх таблиць можемо створити матрицю SWOT-аналізу (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5 – SWOT-методика для ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод».

Фактори зовнішнього середовища	Можливості	Загрози
	12.Можливий вихід на нові ринки, в тому числі і закордоном; 13.Розширення роздрібної торгової мережі; 14.Становлення підприємства як такого, що має відмінну репутацію серед споживачів; 15.Договори з партнерами про збільшення обсягів закупівель, продаж послуг замість товару; 16.Модернізація обладнання	17.Високі ставки кредитування; 18. податковий тиск, зміни в оподаткуванні; 19. зміни в законодавстві стосовно дозвільної системи на видобуток води; 20.Висока конкуренція у цій же сфері 21.Можливе зростання витрат на сертифікацію 22. Створення замовниками спільної мережі розповсюдження та проштовхування
Фактори внутрішнього середовища	I	II
Сильні сторони 1.Сертифікована та якісна продукція; 2. Наявність фінансових ресурсів 3. Достатній асортимент продукції 4. Власні лабораторії перевірки якості 5. Невисокі націнки, відповідно і ціни 6. Стабільні замовники,	1-12 1-14 3-12 4-14 6-15 7-12 2-16	4-21 2-17 5-20 1-20

Контакти зі спеціалізованими супермаркетами, Торговельні контракти з операторами регіональних ринків 7. Адаптивний менеджмент, кваліфіковані кадри		
Слабкі сторони 8. Орієнтація лише на вітчизняний асортимент 9. Досить висока енергоємність обладнання 10. Невеликий розмір прибутків 11. Брак масштабних інвестицій	III 9-16 10-13 10-12 8-12 11-15	IV 8-20 10-18 10-17 9-21 11-19

Розглянемо комбінації «сильні сторони/можливості» – квадрант I.

1-12: Сертифікована та якісна продукція могла б забезпечити вихід на нові ринки, в тому числі і закордоном;

1-14: Сертифікована та якісна продукція забезпечує відмінну репутацію серед споживачів;

3-12: Достатній асортимент продукції також міг б забезпечити вихід на нові ринки, в тому числі і закордоном;

4-14: Власні лабораторії перевірки якості підтримують репутацію серед споживачів;

6-15: Наявність стабільних замовників, контактів зі спеціалізованими супермаркетами, торговельних контрактів з операторами регіональних ринків сприятиме підписання договори з партнерами про збільшення обсягів закупівель або термінів співпраці, розвитку концепції продажу послуг замість товару;

7-12: Адаптивний менеджмент забезпечить оптимальність управління та розгляне можливості виходу на нові ринки, в тому числі і закордоном;

2-16: Наявність фінансових ресурсів сприятиме проведенню часткової або повної модернізації обладнання.

Цей квадрант вказує на ті заходи, реалізація яких буде сприяти збільшенню конкурентоспроможності підприємства у майбутніх періодах.

Опишемо парні комбінації факторів квадранта II «сильні сторони/загрози»:

4-21: Можливе зростання витрат на сертифікацію буде нівельоване наявністю власних лабораторій;

2-17: Наявність власних фінансових ресурсів зменшить потребу у кредитних коштах за більшим відсотком;

5-20: Невисокі націнки, відповідно і ціни та якісна продукція (1-20) є перевагами при умовах високої конкуренції у цій же сфері.

Даний квадрант вважаємо потенціалом підприємства для усунення можливих загроз.

Розглянемо комбінації квадранту «слабкі сторони/можливості».

9-16: Досить висока енергоємність обладнання перекривається можливістю модернізації обладнання;

10-13: Невеликий розмір прибутків можна спробувати змінити розширенням роздрібною торговою мережі та можливим виходом на нові ринки (10-12);

8-12: Потенційні впливи орієнтації лише на вітчизняний асортимент можливо нівелювати виходом на нові ринки, в тому числі і закордоном;

11-15: Масштабніші інвестиції можна притягти при розширенні співробітництва з партнерами, репозиціонуванням бренду товару, продажом послуг замість товару, що розширить сферу впливу підприємства.

Комбінації цього квадранту є найнебезпечнішими. Слабкі позиції підприємства та небезпеку можливих загроз можна розглядати як обмеження стратегічного розвитку.

Даний квадрант дозволяє за рахунок можливостей долати наявні на підприємстві слабкі сторони. Комбінація «слабкі сторони/можливості» утворює стратегію для внутрішніх перетворень.

Зрештою, головні комбінації квадранту «слабкі сторони/загрози»

8-20: Орієнтація лише на вітчизняний асортимент може стати перепоною у висококонкурентній боротьбі в цій же сфері;

10-18: Невеликий розмір прибутків у разі чого може підсилити податковий тиск, зміни в оподаткуванні, а також впливи високих ставок кредитування (10-17);

9-21: Досить висока енергоємність обладнання та можливе зростання витрат на сертифікацію підсилять фінансові втрати підприємства;

11-19: Брак масштабних інвестицій у разі змін в законодавстві (в т.ч. стосовно дозвільної системи на видобуток води) може підсилити вантаж витрат підприємства, та бути перепорою для пристосування під нове законодавство (реорганізації, модернізації).

В результаті створення матриці SWOT – аналізу для ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод», можна підсумувати, що на підприємстві переважають сильні сторони, а також воно має чудові шанси для подальшого розвитку. Розглядаючи слабкі сторони, можу сказати, що підприємству варто направити свої зусилля на залучення додаткових інвестицій та спробувати вийти й на зарубіжні ринки. Це, у свою чергу, дозволило б підняти і обсяги прибутків. Придбання обладнання в лізинг та впровадження його у виробничий цикл дасть можливість підприємству покращити фінансово-господарські показники за умов економічного зростання. Підприємство, використовуючи сучасне технологічне обладнання, буде мати збут на даному ринку продукції.

ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод» інформує своїх потенційних споживачів про зміни, що мають місце в процесі функціонування будь-якого виробництва. Йдеться про зміну асортименту продукції, вдосконалення наявної тощо. При цьому застосовується реклама в ЗМІ (Інтернет, телебачення, зовнішня реклама). Для підтримання успішної діяльності та впізнаваності у споживачів (в т.ч. потенційних) підприємству слід продовжувати стратегію ведення активного маркетингу, підтримувати імідж стабільного та якісного виробника.

Оптимальним стратегічним напрямом для ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод» є освоєння більшої частки ринку та збільшення обсягів

продажу продукції; досягнення максимально оптимальних розмірів прибутків для підтримання своєї діяльності та розвитку; стабілізування та зменшення витрат на виробництво продукції. Крім того, необхідно і постійно підвищувати рівень кваліфікації працівників та збільшувати їх заробітну плату відповідно до сучасних норм для успішних підприємств. Збільшення кількості каналів збуту, їх диверсифікація, також дозволить підтримувати конкурентоспроможність на даному ринку продукції.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі було досліджено теоретико-методологічні аспекти проведення аналізу беззбитковості підприємств однорідної продукції суб'єктів господарської діяльності.

В процесі систематизовано, розширено та поглиблено теоретичні аспекти застосування методу оцінки беззбитковості як напряму стратегічного аналізу підприємства. Дослідження проведено з наступних позицій:

–розглянуто теоретичні аспекти та сутність аналізу беззбитковості суб'єктів господарювання;

–розглянуто методіку;

–визначено особливості проведення оцінки беззбитковості залежно від типу виробництва (знаходження точок беззбитковості, зони безпеки, розрахунку обсягів необхідних для забезпечення цільового рівня прибутку;

–зіставлено відмінності та специфіку кожного напряму.

Це сприяло розкриттю сутності та механізму здійснення оцінки беззбитковості однопродуктових суб'єктів господарювання, його особливостей, способів у методології.

Об'єктом аналізу виступав ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод». Практичні вміння вдосконалено імітаційними розрахунками згідно відповідної методології оцінки.

Було проведення SWOT-аналізу обраного суб'єкта діяльності. В процесі було проаналізовано та визначено сильні та слабкі сторони, можливості та загрози на основі оцінки мікро- та макросередовищ (зовнішнє) та внутрішнього середовища. В результаті було сформовано SWOT-матрицю, на основі якої сформульовано деякі висновки та рекомендації щодо подальшого функціонування підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз рівноваги та безпеки операційної діяльності. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://stbouv.wordpress.com/2014/11/18/аналіз-рівноваги-та-безпеки-операцій/>
2. Вороненко В. І. Обґрунтування напрямів розвитку сонячної енергетики для України // Енергоефективність та відновлювальна енергетика в Україні: проблеми управління / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник. – Суми : ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2019. – С. 72-85. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80025>
3. Вороненко В.И., Бурлакова И.М.. Эфффекты от использования энергетических природных ресурсов в странах Европейского союза и Украине. Экономика та держава. 2018. № 7. С. 61-66. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70636>
4. Вороненко В.И., Горобченко Д.В. Теоретические модели анализа эколого-экономического развития. Економічний простір: Збірник наукових праць. 2020. № 157. С. 65-68. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83711>
5. Вороненко В.І., Гриценко П.В., Омеляненко В.А. Визначення індикаторів та рівнів регуляторної ефективності податкових інструментів на національному та світовому рівнях. Проблеми та перспективи забезпечення макроекономічної стабільності : монографія / за ред. С. В. Леонова і М. М. Бричко. Суми : Сумський державний університет, 2022. С. 65-75. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90488>
6. Вороненко В.І., Кубатко О.В., Ковальов Б.Л., Гриценко П.В., Омеляненко В.А. Динаміка цифрової трансформації соціально-економічних та екологічних систем. Агросвіт. 2022. № 15-16. С. 15-22. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89229>
7. Гриценко П., Коваленко Є., Вороненко В., Смакоуз А., Степаненко Є. Аналіз дефініції «зміни» як економічної категорії. Механізм регулювання економіки, (1 (91), 92-98. URL: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.07>

8. Дяченко, А. В., Карінцева, О. І., Тарасенко, С. В., Харченко, М. О., Мазін, Ю. О., Кисильова, К. С. Формування інноваційного інструментарію економічної політики в умовах розвитку світової економічної кризи 2019- 2020 рр. в Україні // Механізм регулювання економіки. 2021. № 3. С. 21-40. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.93.02>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85737>

9. Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83721>

10. Економіка розвитку: європейський досвід упровадження досягнень Industries 3.0, 4.0 та 5.0. : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника, Ю. М. Завдов'євої. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91525>

11. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2023. – 702 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91523>

12. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Мазін, Ю. О., Фалько, К. С. Практичні засади підвищення ефективності логістичної діяльності сучасного підприємства. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2021. № 3. С. 127–136. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.3-14 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86223>

13. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Пономарьова, Г. С. Підвищення ефективності бізнес-процесів на виробничому підприємстві // Механізм регулювання економіки. 2020. № 4. С. 58-69.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83754>

14. Карінцева О.І., Дегтярьова І. Б., Харченко М.О., Долгошеєва О. І., Кіріл'єва А. В. Залучення іноземних інвестицій як інструмент забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку країни. Вісник СумДУ. Серія «Економіка», № 3' 2020. С. 199-211. DOI: 10.21272/1817-9215.2020.3-22 https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/3_2020/22.pdf

15. Ковальов В.В., Волкова О.Н.. Аналіз господарської діяльності підприємства, Посібник. Л.: ООО «ТК Велби», 2002. 424 с
16. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Навч. посібник 3-є вид., оновлене й доповнене, Львів: «Новий світ-2000», 2017. 324 с
17. Лукаш, О., Дерев'янка, Ю., Васильєва, Т., & Танащук, М. (2022). Формування конкурентного середовища у освітньому просторі: роль освітніх провайдерів. Механізм регулювання економіки, (3-4(97-98)), 31-39. <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.08>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90532>
18. Мельник Л. (2021) Сучасні тренди економічного розвитку: Досвід ЄС та практика України: підручник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2021. 432 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89235>
19. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубатко О. В., Сотник І. М., Завдов'єва Ю. М. Цифровізація економічних систем та людський капітал: підприємство, регіон, народне господарство // Механізм регулювання економіки. 2020. № 2. С. 9-28. DOI: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82236>
20. Мельник, Л., Карінцева, О., Кубатко, О., Дерев'янка, Ю., Маценко, О. (2022). Реструктуризація соціально-економічних систем як складова формування цифрової економіки в Україні у період кризи. Механізм регулювання економіки, (1-2(95-96)), 7-13.
21. Мельник Л. Г., Маценко О. М., Дериколенко О. М., Кириленко М. В., Стародуб І. А. Економіка підприємств, територій та макроекономічних систем в умовах цифрових трансформацій: від стабільності й лінійного мислення до антикрихкості та нелінійного, інноваційного мислення // Механізм регулювання економіки. 2021. № 3. С. 67-78. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.93.06>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87532>
22. Мельник, Л. (2022). Росія – країна, побудована на порушенні божих заповідей: погляд економіста . Механізм регулювання економіки, (3-4(97-98)),

141-150.

<https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.10><https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90536>

23. Мельник, Л., Ковальов, Б. (2020). Проривні технології в економіці і бізнесі (Досвід ЄС та практика України у світлі III, IV, і V промислових революцій. Сумський державний університет, с. 180.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>

24. Ніколаєв С.О., Вороненко В.І., Ковальов Б.Л., Гриценко П.В., Одеволе О.О. Блокчейн як фактор цифрової трансформації економіки України. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2021. №2. С. 16-23.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85043>

25. Омеляненко В.А., Литвиненко С.М., Вороненко В.І. Аналіз потенціалу конвергенції біо- та нанотехнологій в космічній галузі (національний та міжнародний аспект). Інновації і трансфер технологій: методи, моделі та механізми управління: колективна монографія / за ред. д.е.н. В.А. Омеляненка. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань, 2023. С. 284-296.

26. Опис бізнесу ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод» [Електронний ресурс] Сайт Stockmarket URL:

https://stockmarket.gov.ua/cabinet/xml/show/bus_text/6660

27. Розкриття інформації: Річна звітність ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод» [Електронний ресурс] URL:

<http://www.mzmv.com.ua/rozkrittya-informatsiji>

28. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту – навч. пос. “Академвидав”. 2019. 336 с

29. Сайт ПрАТ «Миргородський завод мінеральних вод». [Електронний ресурс] URL: <http://www.mzmv.com.ua/pro-zavod>

30. Сотник І. (2018) Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / І. Сотник, Л. Таранюк. – Суми: Університетська книга, 2018. – 572 с.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80114>

31. Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 1: Трансформації економічних систем: досвід ЄС в реалізації Industries 3.0, 4.0, 5.0: навчальний посібник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2022. 608 с.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91526>

32. Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 2: Кращі практики ЄС для сестейнового розвитку : навч. посіб. / за ред. Л. Г. Мельника, Ю. М. Завдов'євої. Суми : Університетська книга, 2022. 608 с.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91527>

33. Babenko V., Matsenko O., Voronenko V., Nikolaiev S., Kazak D. Economic prospects for cooperation the European Union and Ukraine in the use of blockchain technologies. The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: International Relations. Economics. Country Studies. Tourism. 2020. № 12. С. 8-17.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83746>

34. Hrytsenko P., Voronenko V., Kovalenko Ye., Kurman T., Omelianenko V. Assessment of the development of innovation activities in the regions: Case of Ukraine. Problems and Perspectives in Management. 2021. 19(4). P. 77-88.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85729> (SCOPUS)

35. Hrytsenko, P. V., Kovalenko, Y. V., Voronenko, V. I., Smakouz, A. M., Stepanenko, Y. S. Analysis of the Definition of “Change” as an Economic Category // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. P. 92-98. DOI:
<https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.07>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84025>

36. Hrytsenko, P.V., Kovalenko, Y.V., Voronenko, V.I., Smakouz, A.M., Stepanenko, Y.S. Analysis of the Definition of “Change” as an Economic Category. Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. С. 92-98.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84025>

37. Ji, Z., & Sotnyk, I. (2023). Economic analysis of energy efficiency of China's and India's national economies. Mechanism of an Economic Regulation, (1(99)), 11-16. <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.02>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91221>

38. Jianming Mu, Goncharenko O. S., Chortok Yu. V., Yaremenko A. H. Peculiarities of Formation of the Region's Logistics Infrastructure on the Basis of Eco-Innovations Within the Framework of Stakeholders' Partnership in the Enterprise-Region-State System // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 4. P. 22-29. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.94.03>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87514>

39. Karintseva O. I., Yevdokymov A. V., Yevdokymova A. V., Kharchenko M. O., Dron V. V. Designing the Information Educational Environment of the Studying Course for the Educational Process Management Using Cloud Services. Механізм регулювання економіки. 2020. № 3. С. 87-97. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2020.89.07>

40. Kovalov, B., Karintseva, O., Kharchenko, M., Khymchenko, Y., & Tarasov, V. (2023). Methods of evaluating digitization and digital transformation of business and economy: the experience of OECD and EU countries. Економіка розвитку систем, 5(1), 18-25. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2023-1-3> <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91585>

41. Kovalov, B., Karintseva, O., Kharchenko, M., Khymchenko, Y., & Tarasov, V. (2023). Methods of evaluating digitization and digital transformation of business and economy: the experience of oecd and eu countries. Економіка розвитку систем, 5(1), 18-25. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2023-1-3> <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91585>

42. Kubatko, O. V., Kubatko, O. V., Sachnenko, T. I., Oluwaseun, O. O. Organization of Business Activities with Account to Environmental and Economic Aspects // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 2. P. 76-85. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.92.08>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85180>

43. Kubatko, O., Merritt, R., Duane, S., & Piven, V. (2023). The impact of the COVID-19 pandemic on global food system resilience. Mechanism of an Economic Regulation, (1(99)), 144-148. <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.22>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91371>

44. Lukash, O. A., Derev`yanko, Y. M., Kozlov, D. V., Mukorez, A. I. Regional Economic Development in The Context of the COVID-19 Pandemic and the Economic Crisis // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. P. 99-107. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.08>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84026>

45. Kubatko, O. V., Chortok, Y. V., Honcharenko, O. S., Nechyporenko, R. M., & Moskalenko, I. M. (2019). Studying Features of Vehicle Type Selection by Trade and Logistics Enterprise. Mechanism of economic regulation. – 2019. – №3. – С. 73–82. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76448>

46. Melnyk L. H., Derykolenko O. M., Mazin Yu. O., Matsenko O. I., Piven V. S. Modern Trends in the Development of Renewable Energy: the Experience of the EU and Leading Countries of the World // Механізм регулювання економіки. 2020. № 3. С. 117-133. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81810>

47. Melnyk, L. Hr., Shaulska, L. V., Mazin, Yu. O., Matsenko, O. I., Piven, V. S., Konoplov, V. V. Modern Trends in the Production of Renewable Energy: the Cost Benefit Approach // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. P. 5-16. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.01>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83761>

48. Melnyk, L., Karintseva, O., Kubatko, O., Derev`yanko, Y., & Matsenko, O. (2022). Restructuring of socio-economic systems as a component of the formation of the digital economy in Ukraine. Mechanism of an Economic Regulation, (1-2(95-96), 7-13. <https://doi.org/10.32782/mer.2022.95-96.01>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89627>

49. Melnyk, L., Kovalov, B., Mykahilov, S., Mykhailov, S., Skrypka, Y., & Starodub, I. (2022). Dynamics of reproduction of economic systems in the transition to digital economy – in the light of synergetic theory of development*. Mechanism of an Economic Regulation, (3-4(97-98), 7-14. <https://doi.org/10.32782/mer.2022.97-98.01> <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/90520>

50. Melnyk, L., Matsenko, O., Kalinichenko, L., Holub, A., & Sotnyk, I. (2023). Instruments for ensuring the phase transition of economic systems to management

based on Industries 3.0, 4.0, 5.0. Mechanism of an Economic Regulation, (1(99), 34-40. <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.06>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/91226>

51. Nesterenko V., Dolhosheieva O., Kirilieva A., Voronenko V., Hrytsenko P. «Green» vector of the economic development of the country. Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 3. С. 82-90.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87533>

52. Nesterenko, V. O., Dolhosheieva, O. I., Kirilieva, A. V., Voronenko, V. I., Hrytsenko, P. V. "Green" Vector of the Economic Development of the Country // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 3. P. 79-87. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.93.07>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87533>

53. Nikulina, M., Sotnyk, I., Derykolenko, O., & Starodub, I. (2022). Unemployment in Ukraine's economy: COVID-19, war and digitalization. Mechanism of an Economic Regulation, (1-2(95-96), 25-32. <https://doi.org/10.32782/mer.2022.95-96.04>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89630>

54. Omelyanenko V., Pidorychev I., Voronenko V., Andrusiak N., Omelianenko O., Fyliuk H., Matkovskiy P., Kosmidailo I. Information & Analytical Support of Innovation Processes Management Efficiency Estimations at the Regional Level. International Journal of Computer Science and Network Security. 2022. Vol. 22, No. 6. P. 400-407. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89615>

55. Sotnyk I. M., Nahorny M. V., Maslii M. Yu., Nikulina M. P., Yehorov Y. V. Problems of Unemployment in Ukraine Under the COVID-19 Pandemic // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 3. P. 88-96. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.93.08>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87534>

56. Sotnyk, I. M., Matsenko, O. M., Popov, V. S., Martymianov, A. S. Ensuring the Economic Competitiveness of Small Green Energy Projects // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. P. 28-40. DOI:

<https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.03>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84021>

57. Tambovceva, T. T., Melnyk, L. Hr., Dehtyarova, I. B., Nikolaev, S. O. Circular Economy: Tendencies and Development Perspectives // Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 2. P. 33-42. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.92.04>

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85156>

58. Voronenko V., Horobchenko D. Approaches to the Formation of a Theoretical Model for the Analysis of Environmental and Economic Development. Journal of Environmental Management and Tourism. Craiova: ASERS Publishing, 2018. Vol. 9, Issue Number 5(29). P. 1108-1119.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/77227>